

Se declara francament republicà y catalanista, y afirmà categòricament que tots los republicans que segueixen las veritables ensenyansas del inolvidable Pi y Margall, han de ser forsosament catalanistas.

Feu present que 'l catalanisme fa abstracció de la qüestió relligiosa, perque 'l catalanisme no te altre relligió que l' autonomia de Catalunya.

Lo Sr. Llorens fou molt aplaudit.

En Baldomer Tona, de «Catalunya Federal», al aixecarse á enrahonar, fou saludat ab aplausos. Explicà que 'l «Centre Catalunya Federal» que representaba, habia sigut invitat per la «Unió Catalanista», per concórrer á n' aquell acte, destinat á escampar arreu, la lleuor Catalanista.

«No 'm sap greu, digué, fer sentir en aquest lloch, la veu de «Catalunya Federal», perque l' atmósfera que aquí 's respira es de expansió y germanor, y «Catalunya Federal», es republicana y vol expansió y germanor.»

L' autonomisme Catalá, vol la llibertat dels pobles, mes no vol donárlshi per forsa. Els drets no 's donan, els drets que perteneixen á un poble, se conquisten, y si no 's poden conquistar, 's prenen. No cal, digué, que confiém ab aquestos governants del Centre, que 'ns prometen aténdrens, que prometen satisfèr las nostras justíssimas aspiracions, y 'ns donan una migrada lley municipal, com qui 'ns dona un rosegó de pa, una mesquina engruna de la autonomia que defensém. Volém la autonomia integral de Catalunya. Y no son verdaders autonomistas, los que no volen l' autonomia integral de nostra Terra.

Explicà detalladament lo que vol dir autonomia integral, per fer avinent la monstruositat de que encara hi hagin catalans que no obran los ulls devant de tanta ignominia. Explicà que ja fa dos sigles que 'ns venen fent aquestas promesas, may cumplidas.

Atacá 'ls republicans federals que pactan ab els unitaris, claudicant d' aquest modo, del seu federalisme y abdicant la seva autonomia.

Nosaltres, digué finalment, tenim los nostres ideals á Suissa y als Estats Units, donchs que 'ls catalanistas tots son republicans, y no es catalanista, lo qui no vol la Libertad individual. (Grans y estrepitosos aplausos.)

En Joan Baró parlá en representació dels catalanistas de Sant Boy, y per encàrrech del Sr. En Joseph M.ª Roca, que no va poguer venir al costat nostre, en semblant diada, per causa de mal estat de salut.

Combati lo Sr. Baró, 'ls toros, y 'l flamenquisme y las lluitas de classes y creencias que degradan y divideixen al poble catalá.

Sostingué que cal enfortir l' ánima catalana que torna á redresarse, unintse com un sol home, los que de cor estiman á Catalunya.

Feu present la necessitat d' instruir al poble, perque aixís tingui conciencia d' ell mateix, y pugui emanciparse.

Afirmá que cal estimar á la Terra catalana, d' una manera positiva y práctica, no platónica, y que 'l día que tots los catalans estiguin units per un mateix amor á Catalunya, s' haurá conquistat l' autonomia.

Acabá donant un crit de ¡Visca Catalunya! que fou unanimitament contestat. (Grans aplaudiments)

Lo Dr. Martí y Juliá, feu lo resúm dels discursos, y explicà que 'l nacionalisme catalá es l' aplicació á la Patria Catalana del moviment social més progresiu, y més aymant de la llibertat dels pobles.

Lo catalanisme no significa mes que 'l dret individual y colectiu del viurer. Volém la llibertat de tots los nucles naturals.

Desitjém, digué, arriuar al enllás de l' humanitat, pero volém que 's constitueixi una federació de pobles lliures. Aquet es lo ideal que persegueix lo catalanisme. Volém que sia Catalunya lo poble mes lliure del mont, dintre de la federació universal. (Grans aplausos.)

Lo catalanisme es una acció que neix de la natural'sa del nostre poble. Un poble no pot ser lliurer, si sos organismes no funcionan ab normalitat, y ab complerta llibertat las parts que l' integran. Lo Catalanisme entén que deu fomentar totes las manifestacions de la vida local, comarcal y nacional, executantlas tots los catalans, no delegantlas en politichs d' ofici. Aquesta veritable democracia es lo que vol lo catalanisme.

La darrera Assamblea del catalanisme, establí que la llibertat de Catalunya, no 's podia fer efectiva sense 'l regoneixement del dret á la vida de tots los catalans.

Lo catalanisme pera tots los fills de Catalunya, es un fet de dignitat.

Nosaltres exigim que la llibertat de Catalunya, sia un complet expandiment de la vida de la nostra Patria. (Grans y entusiastes aplaudiments.) Remarcá que la «Unió Catalanista» trevallaba á n' aquest fi, y anaba de poble en poble ab el dret que té, d' anar á tot arreu, á propagar nostres ideals. Acabá ab un crit de ¡Visca Catalunya! xardorosament contestat.

Lo local de *La Unió Liberal*, plé á vessar, se desocupá tot seguit, passant los oradors al local de la Associació Catalanista *Bruniquer*, hont foren modestament obsequiats, y molt prompte per ser lo temps just, acompanyats de grau nombre de catalanistas, 's dirigiren cap á l' estació de Fransa, pera aconseguir lo tren de las sis. Las gratas impresions d' aquesta festa, perduraran molt temps á n' aquesta Vila, y tant de debó que donguin lo profit que voldrian sos organisadors.—G.

CRÓNICA

Los disidentes de la asociación catalanista *Bruniquer* han fundado otra asociación con el nombre de *Centre Catalá*. La junta nombra da se compone de los Sres. siguientes: Presidente, T. Adam; vice-presidente, F. Canellas; tesorero, J. Solá; secretario, F. Bassas; vicesecretario, F. Vilá; vocales, F. Ribas, P. Guibert, J. Font, J. Pujol.